

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

НАЦРТ

ЗАКОН О ЕНЕРГЕТИЦИ

Бања Лука, децембар 2008. године

ЗАКОН О ЕНЕРГЕТИЦИ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се основе енергетске политике Републике Српске, доношење стратегије развоја енергетике, планова, програма и других акта за њено спровођење, основна питања регулисања и обављања енергетских дјелатности, кориштење обновљивих извора енергије и услови за остваривање енергетске ефикасности.

Члан 2.

Циљ овог закона је да заједно са другим законима којима се уређује обављање енергетских дјелатности, обезбиједи правне претпоставке за сигурно и квалитетно снабдијевање купаца енергијом по начелима конкурентског енергетског тржишта и одрживог развоја, уз ефикасно кориштење енергије и заштиту животне средине.

Члан 3.

Термини и дефиниције који се користе у овом закону имају сљедећа значења:

- а) енергија – облик енергије који је доступан као комерцијална роба, као што је електрична енергија, топлотна енергија, природни гас, нафта и нафтни деривати и биогориво,
- б) одрживи развој – развој и примјена технологија за коришћење енергије и енергетских ресурса, који задовољавају данашње потребе не угрожавајући могућност да будуће генерације задовоље своје потребе, првенствено мислећи на очување еколошке равнотеже и исцрпљивање ресурса фосилних горива,
- в) обновљиви извори енергије – нефосилни извори енергије који су сачувани у природи и обнављају се у цијелости или дјелимично, као што су енергија водотока, енергија вјетра, неакумулирана сунчева енергија, биомаса, биогориво, гас из депонија, гас из постројења за прераду отпадних вода, биогасови, геотермална енергија и др.,
- г) електрична енергија произведена из обновљивих извора енергије је:
 - 1) електрична енергија произведена производним постројењима, која користе само обновљиве изворе енергије,
 - 2) дио електричне енергије који из обновљивих извора производе комбинована производна постројења која користе и необновљиве изворе енергије,
 - 3) електрична енергија произведена из обновљивих извора енергије која се користи за пуњење система за акумулацију енергије, али не и енергија добијена кориштењем тих акумулација,
- д) гаранција о поријеклу (потврда о извору) електричне енергије – документ који служи (омогућава) произвођачу електричне енергије да докаже да је електрична

енергија која је произведена у његовом постројењу произведена из обновљивих извора енергије или у ефикасној когенерацији,

ђ) сертификат (декларација) за производно постројење – документ који се издаје произвођачу електричне енергије за појединачно производно постројење којим се потврђује да производно постројење испуњава услове прописане за ефикасну когенерацију и производњу електричне енергије из обновљивих извора,

е) гас – природни гас, течни природни гас, течни нафтни гас, испарени течни нафтни гас, биогаз, гас из биомасе, гас из депонија и гас из постројења за прераду отпадних вода,

ж) деривати нафте – течна или гасовита горива добијена прерадом, дорадом нафте, односно дегазолинажом (моторни бензини, дизел горива, све врсте уља за ложење, горива за млазне моторе, петролеј, нафтни кокс, течни нафтни гас и слично),

з) биогориво – текуће или гасовито гориво добивено из биомасе,

и) биомаса – биоразградиви дио производа, остатака и отпада од пољопривреде укључујући биљне и животињске материје, шумарства и дрвне индустрије, као и биоразградиви дијелови комуналног и индустријског отпада чије је енергетско кориштење допуштено,

ј) производња енергије – физички или хемијски процес прераде енергента или обновљивих извора енергије у електричну, топлотну или друге облике енергије,

к) производња нафтних деривата – процеси прераде и дораде нафте или дегазолинаже, којима се добивају течни и гасовити производи – нафтни деривати, укључујући и течни нафтни гас,

л) когенерација – истовремена производња електричне и топлотне или механичке енергије у јединственом процесу,

љ) дистрибуција – преношење енергије преко дистрибутивне мреже ради испоруке енергије купцима, осим снабдијевања,

м) снабдијевање енергијом – продаја, укључујући и препродају енергије купцима,

н) снабдијевање енергијом тарифних купца – куповина и продаја енергије за потребе тарифних купаца,

њ) трговина – куповина и продаја енергије (на велико, на мало и увоз и извоз) и посредовање и заступање на тржишту енергије,

о) пренос, односно транспорт енергије – транспорт енергије преносном мрежом ради преузимања енергије од произвођача и из других преносних мрежа и предаје те енергије дистрибутивној мрежи или купцима прикљученим непосредно на преносну мрежу,

п) транспорт нафте и деривата нафте другим облицима транспорта – транспорт нафте, односно деривата нафте свим облицима транспорта осим нафтоводом, односно продуктоводом,

р) Министарство – министарство надлежно за енергетику,

с) енергетски субјект – правно лице или предузетник које обавља једну или више енергетских дјелатности,

т) квалификовани произвођач – енергетски субјект који у појединачном производном објекту истовремено производи електричну и топлотну енергију са високим степеном ефикасности, или који користи отпад или обновљиве изворе енергије на економски примјерен начин усклађен са прописима из области заштите околине,

ђ) купац – правно или физичко лице које купује енергију,

- у) неквалификовани (тарифни) купац – купац који купује енергију за сопствене потребе по регулисаним цијенама у складу са тарифним системом,
- ф) јавна услуга – услуга доступна у свако вријеме свим купцима и енергетским субјектима на одређеном подручју по прописаним цијенама и према регулисаним условима приступа и кориштења услуге, уважавајући сигурност, редовност и квалитет услуге, ефикасност кориштења енергије, заштиту околине и спречавање климатских промјена, а која се обавља према начелима јавности рада и уз надзор тијела одређених законом,
- х) обавеза јавне услуге – обавеза енергетских субјеката да одређене енергетске дјелатности обављају као јавне услуге и
- ц) енергетска ефикасност – однос између количине услуга, робе и других учинака или енергије на излазу и количине енергије на улазу неког процеса трансформације, односно кориштења енергије.

II ЕНЕРГЕТСКА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАЊЕ РАЗВОЈА ЕНЕРГЕТИКЕ

Члан 4.

Енергетском политиком Републике Српске утврђују се приоритети и смјернице развоја енергетског сектора ради остваривања дугорочних циљева којима се обезбјеђује:

- а) сигурно и квалитетно снабдијевање енергијом,
- б) дугорочни уравнотежен и одржив развој енергетског сектора у складу са кретањем потрошње енергије,
- в) развој енергетске инфраструктуре и увођење савремених технологија обезбјеђењем стабилних и транспарентних услова за улагања у изградњу, реконструкцију и модернизацију енергетских система и њиховог повезивања са системима из окружења,
- г) подстицање конкурентности на енергетском тржишту,
- д) доступност и материјална приступачност различитих видова енергије грађанима Републике Српске уз истовремену постепену либерализацију енергетског тржишта,
- ђ) обезбјеђење услова за стимулисање кориштења обновљивих извора енергије и комбиноване производње топлотне и електричне енергије,
- е) унапређивање енергетске ефикасности, у обављању енергетских дјелатности, али и у потрошњи енергије и
- ж) унапређивање заштите животне средине и очувања еколошке равнотеже при производњи, преносу и потрошњи енергије и енергената и други неопходни захтјеви у области енергије.

Члан 5.

(1) Енергетска политика и планирање развоја енергетике Републике Српске утврђује се Стратегијом развоја енергетике Републике Српске (у даљем тексту: Стратегија развоја енергетике).

(2) Стратегијом развоја енергетике дефинишу се: дугорочни циљеве развоја појединих енергетских дјелатности, приоритети развоја, утврђивање енергетских потреба

Републике Српске, извори и начин обезбјеђивања потребних количина енергије, укључујући дугорочно планирање структуре енергетских извора, учешће обновљивих извора, задани нивои енергетске ефикасности и уштеде енергије, потребна улагања у енергетику, мјере за подстицање и начин обезбјеђења средстава за улагања у обновљиве изворе и когенерацију, мјере и механизми за повећање енергетске ефикасности, унапређивање заштите животне средине и спречавање климатских промјена, мјере за обезбјеђивање заштите крајњих купаца, механизми и мјере за заштиту угрожених купаца у условима либерализованог тржишта и други елементи од значаја за остваривање циљева енергетске политике.

(3) Стратегију развоја енергетике доноси Народна скупштина Републике Српске на приједлог Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада) за период од двадесет година.

(4) Стратегија развоја енергетике мора бити у складу са Просторним планом Републике Српске и економским и развојим плановима Републике Српске.

Члан 6.

Влада доноси акционе планове за спровођење Стратегије развоја енергетике из члана 5. овог закона, којим се утврђују мјере, носиоци активности и динамика реализације енергетске политике, као и начин остваривања сарадње са органима јединица локалне самоуправе на подручју планирања развоја енергетског сектора и сарадње са енергетским субјектима у сектору електричне енергије, гаса и нафте, другим субјектима у Босни и Херцеговини и међународним институцијама.

Члан 7.

Јединице локалне самоуправе дужне су да у својим развојним документима планирају потребе и начин снабдијевања енергијом у складу са Стратегијом развоја енергетике.

Члан 8.

На основу Стратегије развоја енергетике, планова и програма јединица локалне самоуправе, енергетски субјекти доносе програме и планове изградње, одржавања и кориштења енергетских објеката, те других потреба у обављању енергетске дјелатности, уважавајући обавезе које произлазе из међународних уговора.

Члан 9.

(1) Влада одлуком доноси годишњи енергетски биланс којим се планира укупна потреба за енергијом, извори и врсте енергије, те начин и мјере за задовољавање тих потреба.

(2) Годишњи енергетски биланс доноси се најкасније до 15. децембра текуће године за наредну годину.

(3) Министар надлежан за енергетику (у даљем тексту: министар) доноси правилник којим се детаљније прописује садржај енергетског биланса, садржај, рокови и начин доставе података које су надлежни органи (републички органи и органи јединице локалне самоуправе) и енергетски субјекти дужни да доставе Министарству ради израде енергетског биланса, као и обрасце за доставу података.

III ЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ И ДОЗВОЛЕ

Члан 10.

(1) Енергетским дјелатностима у смислу овога закона сматрају се:

- а) производња електричне енергије, дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, снабдијевање електричном енергијом и трговина електричном енергијом,
- б) производња деривата нафте, транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима, транспорт нафте и деривата нафте другим облицима транспорта, складиштење нафте и деривата нафте, трговина нафтом и дериватима нафте,
- в) транспорт природног гаса, управљање транспортним системом за природни гас, складиштење природног гаса, дистрибуција природног гаса и управљање дистрибутивним системом за природни гас, снабдијевање природним гасом и трговина природним гасом,
- г) производња биогорива, складиштење и трговина биогоривом и
- д) производња топлотне енергије, дистрибуција и управљање дистрибутивним системом за топлотну енергију, снабдијевање топлотном енергијом.

(2) Под енергетским дјелатностима дистрибуције и снабдијевања природним гасом сматрају се и дистрибуција и снабдијевање течним нафтним гасом, биогасом и гасом из биомасе, и другим врстама гаса, уколико се могу технички сигурно транспортовати дистрибутивном мрежом природног гаса.

Члан 11.

Енергетске дјелатности: транспорт и управљање транспортним системом природног гаса, транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима, дистрибуција електричне енергије и природног гаса, снабдијевање тарифних купаца електричном енергијом и гасом и дистрибуција и снабдијевање топлотном енергијом су дјелатности од општег интереса и обављају се у систему обавезе јавне услуге, у складу са законом и дозволом за обављање те дјелатности.

Члан 12.

(1) Енергетску дјелатност може обављати правно лице или предузетник који је организован у складу са законом и који посједује дозволу (лиценцу) за обављање те дјелатности на подручју Републике Српске (у даљем тексту: дозвола), ако овим законом није другачије прописано.

(2) Енергетску дјелатност снабдијевања и трговине електричном енергијом или природним гасом може обављати правно лице или предузетник које посједује дозволу (лиценцу) за обављање те дјелатности на подручју Републике Српске, односно на територији Босне и Херцеговине.

(3) Дозволу из става 1. овог члана обавезни су да посједују енергетски субјекти који обављају једну од следећих енергетских дјелатности:

- а) производња електричне и топлотне енергије у производним објектима

- снаге преко 1 MW,
- б) производња деривата нафте и биогорива,
 - в) складиштење нафте, деривата нафте, биогорива и природног гаса,
 - г) транспорт и управљање транспортним системом природног гаса,
 - д) транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима,
 - ђ) дистрибуција, снабдијевање и трговина електричном енергијом,
 - е) дистрибуција, трговина и снабдијевање природним гасом и
 - ж) дистрибуција и снабдијевање топлотном енергијом.
- (4) За обављање енергетских дјелатности снабдијевања тарифних купаца електричном енергијом и природним гасом издају се посебне дозволе.
- (5) Дозвола није потребна за обављање сљедећих енергетских дјелатности:
- а) производња електричне енергије која се производи искључиво за властите потребе или се производи у производним објектима снаге до 1 MW,
 - б) производња биогорива који се производи искључиво за властите потребе,
 - в) трговина на велико и мало дериватима нафте,
 - г) трговина на велико и мало течним нафтним гасом и
 - д) складиштење нафте и деривата нафте који се складиште искључиво за властите потребе.

Члан 13.

(1) Дозволу из члана 12. ст. 2, 3. и 4. овог закона издаје регулаторни орган из члана 15. овог закона.

(2) Дозвола из става 1. овог члана издаје се на захтјев енергетског субјекта за сваку енергетску дјелатност посебно.

(3) Начин, критеријуми и услови издавања дозвола прописују се посебним законима којима се регулише обављање дјелатности у сектору електричне енергије, сектору природног гаса, сектору нафте и деривата нафте, биогорива и сектору топлификације.

Члан 14.

(1) Енергетски субјект који обавља двије или више енергетских дјелатности или који поред енергетске дјелатности обавља и неку другу дјелатност која се, у смислу овог закона, не сматра енергетском дјелатношћу, дужан је да изврши раздвајање дјелатности у складу са посебним законом којим се регулише обављање те дјелатности.

(2) Раздвајање дјелатности у смислу овог закона може се односити на правно, функционално и рачуноводствено раздвајање, а конкретни захтјев за раздвајање поставља се у зависности од врсте дјелатности, начина обављања дјелатности, услова и начина регулације дјелатности, те енергетског сектора којем припадају, имајући у виду величину, сложеност и организацију сектора, величину и развијеност тржишта.

IV РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 15.

(1) Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија) има својство правног лица, са правима и обавезама утврђеним овим законом, законима чијим се одредбама уређује обављање појединих енергетских дјелатности и Статутом Регулаторне комисије и уписана је у судски регистар.

(2) Регулаторна комисија је самостална и непрофитна организација, која је функционално независна од републичких органа, енергетских субјеката и корисника њихових производа и услуга, као и од свих других правних и физичких лица.

(3) Сједиште Регулаторне комисије је у Требињу.

Члан 16.

Регулаторна комисија регулише и врши надзор односа на тржишту електричне енергије, гаса и нафте у складу са одредбама овог закона и надлежностима које су јој прописане одредбама закона у сектору електричне енергије, сектору гаса и сектору нафте, водећи рачуна о обезбјеђењу принципа правичности и недискриминације на енергетском тржишту и унапређивању конкурентности.

Члан 17.

(1) Послове, који се односе на регулисање обављања енергетских дјелатности из члана 12. ст. 2, 3. и 4. овог закона, на принципима транспарентности, недискриминације и подстицања конкуренције, као и заштите крајњих купаца врши Регулаторна комисија.

(2) Начин обављања и регулисање осталих енергетских дјелатности, као и обавеза прибављања дозволе за обављање тих дјелатности, а за које, у смислу овог закона, није надлежна Регулаторна комисија, прописује се посебним законом.

Члан 18.

(1) Регулаторну комисију чине предсједник и два члана Регулаторне комисије, које именује Народна скупштина Републике Српске на приједлог Владе, а на основу јавног конкурса.

(2) Мандат предсједника и чланова Регулаторне комисије траје пет година.

(3) Ниједно лице не може бити бирано за предсједника или члана Регулаторне комисије више од два мандата.

Члан 19.

(1) Предсједник и члан Регулаторне комисије може бити лице које је држављанин Републике Српске или Босне и Херцеговине и посједује знања и стручност из области техничких наука, економије, права или екологије.

(2) Лица из става 1. овог члана не могу:

а) бити у међусобном сродству,

б) бити лица која су кажњавана за кривична дјела из области привреде и платног

- промета,
- в) обављати дужности које могу утицати на независност Регулаторне комисије, у складу са њеним етичким кодексом,
 - г) бити чланови законодавне, извршне или судске власти, надзорног или управног одбора привредних друштава, банака или осигуравајућих друштава и
 - д) обављати и спроводити активности које су у супротности са начелима транспарентности и недискриминације на тржишту енергије у Републици Српској.

Члан 20.

(1) Регулаторна комисија доноси статут и пословник о раду који морају бити у складу са овим законом и којима се уређује начин рада, начин доношења одлука и других аката, израда нацрта и приједлога прописа и правила, обављање јавних консултација и друго.

(2) Регулаторна комисија доноси етички кодекс усклађен са законом којим се уређује питање сукоба интереса, као и међународном праксом којим се утврђује сукоб интереса и други етички стандарди за запослене у Регулаторној комисији.

(3) Сва правила, прописи и друга акта из регулаторне надлежности, које доноси Регулаторна комисија објављују се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Члан 21.

(1) Сједнице Регулаторне комисије су јавне, осим у одређеним случајевима када је ријеч о повјерљивим информацијама и пословним тајнама, када се поступа у складу са актима Регулаторне комисије.

(2) Појединачни акти којима Регулаторна комисија одлучује у другостепеном поступку, као и акти којима одлучује у поступцима рјешавања спорова између учесника на тржишту енергије објављују се на прописан начин и не подлијежу обавези објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(3) Документација Регулаторне комисије, извјештаји са расправа и записници су јавни, изузев у случају када је ријеч о повјерљивим информацијама и пословној тајни, и чувају се у складу са актима Регулаторне комисије.

Члан 22.

(1) У случају спријечености предсједника Регулаторне комисије да обавља послове, замјењује га члан кога он овласти.

(2) Регулаторна комисија доноси одлуке већином гласова чланова Регулаторне комисије.

Члан 23.

(1) Предсједник или члан Регулаторне комисије може бити разријешен дужности, ако је:

- а) трајно спријечен да обавља функцију из здравствених или других разлога,

- б) био одсутан више од три узастопна састанка Регулаторне комисије, без сагласности осталих чланова,
- в) дао оставку на мјесто предсједника, односно члана Регулаторне комисије и
- г) стекао услове за разрјешење прописане другим законом, односно статутом и етичким кодексом.

(2) Народна скупштина Републике Српске доноси акт о разрјешењу предсједника, односно члана Регулаторне комисије, на приједлог Владе.

(3) Упражњено мјесто предсједника, односно члана Регулаторне комисије попуњава се именованем другог лица на начин и под условима именовања разрјешеног предсједника, односно члана, на преостали период трајања мандата.

Члан 24.

(1) Финансирање рада Регулаторне комисије обезбјеђује се из накнада и такси од енергетских субјеката који обављају једну или више енергетских дјелатности и накнада за дозволе које издаје.

(2) Буџет Регулаторне комисије усваја Народна скупштина Републике Српске прије почетка буџетске године, на њен приједлог.

(3) На основу усвојеног буџета, Регулаторна комисија доноси одлуку о висини накнада и такси из става 1. овог члана.

Члан 25.

(1) Рјешења и одлуке које доноси Регулаторна комисија у свим поступцима су коначне.

(2) Страна незадовољна одлуком или рјешењем Регулаторне комисије може покренути управни спор код надлежног суда.

(3) Тужба којом се покрене управни спор не одгађа извршење аката из става 1. овог члана.

Члан 26.

Регулаторна комисија је независна и о свом раду подноси извјештај Народној скупштини Републике Српске, најмање једном годишње.

V ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 27.

(1) Кориштење обновљивих извора енергије и ефикасна когенерација су од општег интереса за Републику Српску.

(2) Кориштењем обновљивих извора енергије и ефикасном когенерацијом обезбјеђује се смањење употребе фосилних горива и негативних утицаја на животну средину, као и ефикасно кориштење енергије, подстиче се развој нових технологија, разноликост извора

енергије и повећава сигурност снабдијевања, те дугорочно смањује зависност од увоза енергије.

(3) Влада на приједлог Министарства за наредних пет година сваке године доноси акт којим прописује мјере које доприносе остварењу циљева који се односе на повећање:

- а) укупне производње електричне енергије из обновљивих извора,
- б) учешћа потрошње електричне енергије произведене из обновљивих извора и ефикасних когенеративних постројења у укупној потрошњи електричне енергије у Републици Српској и
- в) учешћа потрошње биогорива у укупној потрошњи горива за транспорт.

(4) Министарство сваке године анализира остваривање циљева из става 3. овог члана и предлаже нове мјере за њихово постизање, у сарадњи са Регулаторном комисијом.

(5) Влада доноси уредбу којом се уређују услови и могућности кориштења обновљивих извора и когенерације, планирање и изградња постројења за кориштење обновљивих извора енергије и когенеративних постројења, те друга питања од значаја за кориштење обновљивих извора енергије и когенерације.

Члан 28.

(1) Систем подстицања производње енергије кориштењем обновљивих извора енергије и когенерације, начин обезбјеђења и кориштења подстицајних средстава прописује Регулаторна комисија уз сагласност Владе.

(2) Средства за подстицање производње енергије кориштењем обновљивих извора и когенерације из става 1. овог члана, обезбјеђују се из цијене енергије.

(3) Институционалну структуру за оперативно спровођење система подстицаја одређује и/или успоставља Влада.

(4) Субјект којем је додијељен постицај приликом изградње објекта за кориштење обновљивих извора енергије и когенерације не може произведену енергију у тим објектима извозити без одобрења Владе.

Члан 29.

(1) Произвођач електричне енергије може, на властити захтјев, добити гаранцију о поријеклу (потврду о извору) за електричну енергију произведену у производном постројењу које има важећу декларацију (сертификат) када докаже да је у периоду за који се односи гаранција производно постројење радило тако да испуњава услове и захтјеве прописане за ефикасну когенерацију, односно за производњу електричне енергије из обновљивих извора.

(2) Сертификате (декларације) за производно постројење може добити произвођач електричне енергије ако то производно постројење производи електричну енергију користећи обновљиве изворе енергије на економски примјерен начин уз заштиту животне средине или у ефикасној когенерацији.

(3) Регулаторна комисија издаје гаранције о поријеклу и сертификате за производна постројења из ст. 1. и 2. овог члана и прописује њихов садржај, као и услове и процедуре издавања.

Члан 30.

Оператери система на чију су мрежу прикључена постројења за производњу електричне енергије за која се издају потврде о извору достављају Регулаторној комисији

све податке у вези са произведеном електричном енергијом за коју Регулаторна комисија издаје гаранцију о поријеклу (потврду о извору).

VI ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ

Члан 31.

(1) Ефикасно кориштење енергије је општи интерес Републике Српске и представља допринос глобалном настојању за смањењем негативних утицаја на животну средину и одрживом развоју, те рационалном и економичном кориштењу енергетских ресурса.

(2) Програми унапређивања енергетске ефикасности спроводе се у складу са Енергетском политиком Републике Српске, Стратегијом развоја енергетике и прописима Републике Српске.

(3) Програми унапређивања енергетске ефикасности су интегрални дио Стратегије развоја енергетике и усклађени су са другим програмима одрживог развоја.

(4) Министарство је надлежно за унапређивање енергетске ефикасности кроз свеобухватни оквир мјера за повећање енергетске ефикасности и уштеду енергије.

Члан 32.

Мјере за спровођење енергетске ефикасности из члана 31. став 4. овог закона чине:

- а) успостављање повољних услова за инвестирање кроз програме за повећање енергетске ефикасности, путем јавно-приватног партнерства, развоја финансијских кооперација и инвестиционих фондова,
- б) обезбјеђење кооперације између потрошача, произвођача и снабдјевача енергијом, као и сектора јавних услуга и јединица локалне самоуправе, ради достизања прописаног нивоа енергетске ефикасности,
- в) остваривање заданих нивоа повећања енергетске ефикасности кроз смањење потрошње енергије у различитим секторима (јавни сектор и сектор јавних услуга, грађевинарство, пољопривреда, индустрија, саобраћај и друго),
- г) образовање потрошача и подизање свјести потрошача енергије о неопходности смањења потрошње (уштеду) енергије,
- д) успостављање система верификације и обавезног обиљежавања уређаја класом енергетског разреда, као и сертификације зграда у погледу њихових енергетских карактеристика,
- ђ) доношење прописа за област енергетске ефикасности ради успостављања методологије доказивања ефеката мјера и механизма за повећање енергетске ефикасности и
- е) остваривање међународне сарадње на пољу енергетске ефикасности.

Члан 33.

Програме за ефикасно кориштење енергије у складу са Стратегијом развоја енергетике доноси Влада, односно надлежни органи јединица локалне заједнице.

Члан 34.

(1) Субјекти који обављају дјелатности снабдијевања енергијом крајњих купаца, морају најмање једном годишње уз рачуне информисати купце о утицају начина кориштења енергије на животну средину и одрживи развој, те на погодан начин образовати и усмјеравати купце да на рационалан и ефикасан начин користе енергију.

(2) Ради стварања услова за рационално и ефикасно кориштење енергије од крајњих купаца, обрачун енергије крајњем купцу врши се на основу измјерене стварно утрошене енергије, када је то технички изводљиво.

VII НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 35.

(1) Управни надзор над спровођењем одредби овога закона и прописа донесених на основу њега врши Министарство.

(2) Инспекцијски надзор над спровођењем одредби овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске .

Члан 36.

(1) Новчаном казном од 3.000,00 до 5.000,00 КМ казниће се за прекршај енергетски субјект, који:

- а) не достави Министарству податке прописане овим законом (члан 9. став 3) и
- б) не обавјештава купце о кретањима и значају кориштења енергије – енергетска ефикасност (члан 34. став 1).

(2) За прекршај из става 1. овога члана казниће се одговорно лице енергетског субјекта новчаном казном од 1.000,00 до 2.000,00 КМ.

Члан 37.

(1) Новчаном казном од 5.000,00 до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај енергетски субјект, који:

- а) обавља енергетску дјелатност без дозволе за обављање енергетске дјелатности (члан 12. став 1) и
- б) енергетску дјелатност која је јавна услуга обавља као тржишну дјелатност (члан 11).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице енергетског субјекта новчаном казном од 1.500,00 до 3.000,00 КМ.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

(1) Услови у вези са обављањем дјелатности у сектору електричне енергије, гаса, нафте и деривата нафте, њихове производње, дистрибуције, транспорта, трговине и безбједности објеката уређују се посебним законима.

(2) Услови производње и дистрибуције топлотне енергије, безбједности енергетских објеката у овој области и статус произвођача и квалификованих произвођача топлотне енергије уређују се посебним прописом.

Члан 39.

(1) У року од годину дана од ступања на снагу овог закона донијеће се сљедећи подзаконски акти:

а) Влада ће донијети Уредбу о кориштењу обновљивих извора и когенерације из члана 27. овог закона,

б) Министар ће донијети Правилник о садржају енергетског биланса из члана 9. став 3. овог закона и

в) Регулаторна комисија ће донијети Правилник о подстицању производње енергије кориштењем обновљивих извора енергије и когенерације из члана 28. овог закона.

Члан 40.

Подзаконски акти и други прописа из области енергије који нису у сагласности са овим законом, усагласиће се са одредбама овог закона.

Члан 41.

Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске наставља са радом у складу са одредбама овог закона.

Члан 42.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:

Бања Лука

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
Мр Игор Радојчић с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЗАКОНА О ЕНЕРГЕТИЦИ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношења овог закона је у Амандману XXXII т. 6. и 8. на Устав Републике Српске, према којима Република уређује и обезбјеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, као и основне циљеве и правце привредног, научног и технолошког развоја.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

У Републици Српској не постоји закон који би објединио све врсте енергије као комерцијалне робе, којим би се унифицирало тржиште енергије на принципима који се успостављају у складу са релевантним директивама Европске Уније.

Циљ овог закона је додатно уређење тржишта енергије, сигурности снабдијевања енергијом, обезбјеђење равнотеже између понуде и потражње, система дугорочног планирања, ефикасности кориштења крајње енергије и енергетских капацитета, обезбјеђивање заштите крајњих купаца (потрошача), као и промовисање одрживог развоја кроз коришћење обновљивих извора енергије и унапређење енергетске ефикасности.

Република Српска је донијела посебне законе из различитих области енергетике. Регулацију дјелатности из наведених области врши регулаторни орган основан Законом о електричној енергији. С тим у вези било је потребно да се статус овог органа уреди у једном закону.

С обзиром да законодавство ЕУ-е, односно његове Директиве регулишу различите аспекте енергетике, те да је Босна и Херцеговина потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице Југоисточне Европе, то је текст овог закона дјелимично усклађен са сљедећим директивама:

- (1) Директива 2003/54/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 15. јуна 2003. о општим правилима за унутрашње тржиште електричне енергије и укидању Директиве 96/92/ЕЗ,
- (2) Директива 2003/55/ЕЗ Европског парламента и Вијећа о заједничким правилима унутрашњег тржишта природног гаса и укидању Директиве 98/30/ЕЗ,
- (3) Директива 2001/77/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 27. септембра 2001. о подстицању употребе електричне енергије добијене из обновљивих извора енергије на унутрашњем тржишту електричне енергије,
- (4) Директива 2005/89/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 4. фебруара 2006 о мјерама заштите сигурности снабдијевања електричном енергијом и инвестицијама у инфраструктуру,
- (5) Директива 2003/30/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 8. маја 2003. о подстицању употребе биогорива и осталих обновљивих горива у промету,
- (6) Директива 2004/8/ЕЗ Европског парламента и Савјета когенерацији на темељу потрошње топлотне енергије на унутрашњем тржишту енергијом која допуњава Директиву 92/94/ЕЕЗ,
- (7) Директива 2006/32/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 5. априла 2006. о ефикасности кориштења крајње енергије и енергетских услуга те о укидању Директиве Савјета 93/76/ЕЕЗ.

III ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ПРАВНИХ РЈЕШЕЊА

1. Основне одредбе

Чл. 1. 2. и 3. дефинишу се предмет, циљ, дефиниције и термини, који се користе у овом закону.

Овим законом се на јединствен начин уређује тржиште енергије на принципима монополизације, конкурентности, равноправности и заштите права свих страна, али и сигурности снабдијевања енергијом.

По први пут се уводи заједничка дефиниција енергије као комерцијалне робе, као што су електрична енергија, топлотна енергија, природни гас (укључујући природни течни гас), нафта и нафтни деривати и биогориво.

2. Енергетска политика и Стратегија развоја енергетике Републике Српске

Чл. 4. до 9. регулисани су дугорочни циљеви и смјернице спровођења Енергетске политике и Стратегије развоја енергетике Републике Српске, као кључних докумената којима се припремају подлоге за дугорочно планирање и развој енергетског сектора.

Поред наведеног, у планирању потреба за енергијом, предвиђа се и активно укључивање јединица локалних заједница.

Такође, чланом 9. је предвиђена обавеза доношења збирног енергетског биланса као битног документа којим се планира (извјештава) укупна производња, потрошња, капацитети, структура снабдијевања и друго. Имајући у виду слабости досадашњег начина прикупљања и праћења података енергетске статистике, овим се планира увести методологија EUROSTAT-а за детаљну енергетску статистику и аналитику. Ово је један од битних предуслова за мјерење резултата напретка, поготову у оним областима за које се по директивама ЕУ очекује дефинисани ниво напретка (изражен у процентима), а које је тешко доказати без детаљне аналитике и статистике.

3. Енергетске дјелатности и дозволе

Чл. 10. до 14. дефинисане су енергетске дјелатности, енергетске дјелатности које су предмет регулације и које се обављају на основу дозволе, као и дјелатности од општег интереса које се обављају у систему јавне услуге.

4. Регулисање обављања енергетских дјелатности

Чл. 15. до 26. регулисан је статус регулаторног тијела (Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске) на принципима потпуне независности и непристрасности, у чијој надлежности је регулисање обављања енергетских дјелатности (електрична енергија, гас, нафта и деривати нафте, те топлотна енергија).

5. Обновљиви извори и енергетска ефикасност

Чл. од 27. до 34. уређују се области обновљивих извора енергије и енергетска ефикасност. Кориштењем обновљивих извора енергије обезбјеђује се смањење употребе фосилних горива, односно стварају претпоставке за унапријеђење заштите животне средине. Такође, кориштењем разноврсних извора енергије повећава се сигурност снабдијевања, као

и дугорочно смањење зависности од увоза енергије. Подстицајем производње енергије из обновљивих извора и прописивањем оквира мјера за повећање енергетске ефикасности обезбјеђује се рационалнија потрошња енергије.

Европска унија је у протеклих неколико година донијела низ директива које третирају ову област, те је било потребно исту уредити националним законодавством.

Чл. 36. и 37. прописане су радње које се квалификују као прекршај и за које су утврђене санкције – новчана казна.

IV ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

За спровођење овога закона нису потребна посебна финансијска средства из Буџета Републике Српске.